

Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanin:

Møguleiki at sameina størv

1. januar 1983 kemur nýggja Heilsu og Heimasjúkrasystraskipanin í gildi.

Vit hava tosað við Brynhild Danielsen, leiðara á H- og H skipanini um nýggja stovnin og hvussu hesin frameftir skal virka.

Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanin hoyrir undir Ríkisumboðið, og hevur til húsa á Bryggjubakka í Havn

Nú verður øll heilsurøkt, sum verður veidd uttanfyri sjúkrahúsin, samskipa undir einum stovni. Tað er Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanin, sum kemur í gildi 1. januar 1983.

I hesum døgum eru umsóknirnar til tey 26 1/2 størvini innkomin, og fáa

umsóknirnar svar aðrenn 1. november í ár.

Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanin er ein stovnur undir Ríkisumboðnum, og er tað Brynhild Danielsen, sjúkra og heilsusystir, sum er leiðari.

Brynhild Danielsen hevur seinast 6 arini virka

sum heilsusystir í Danmark, eftir at hon varð liðug við útbúgving sína í 1975.

Hvørja uppgávu hevur tú sum leiðari á Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanini?

— Mitt arbeiði verður í fyrstu syftu at taka mætar fyrisitingini. Talan er

Orð og mynd
Dagný Joensen

um at samskipa triggjar bólkur, sum hoyra til økið. Tað er heimasjúkrasystrarnar, heilsusystirnar og skúlasjúkrasystrarnar, sum hava hvør sína uppgávu at rokja í gerandisdegnum.

Viðvíkjandi heimasjúkrasystrunum, so skulu hesar vitja sjúklingar í heimunum, og geva viðgerð eftir fyriskrift frá lækna. Tað vil siga, geva innsprækingar og annars rokta heima- bógvandi sjúklingin. Hon kann eisini kanna heimini, um tey eru før fyrri at hava ein sjúkling, sum t.d. hevur verið á sjúkrahúsi, men sum eftir viðgerð har, skal heim aftur at búgva.

Hon skal eisini geva sjúklingum hjálpa og stuðul, at brek hansara fær so góða viðgerð sum móguligt.

Heilsusystirin, sum higartil bert hevur virka í Havn, skal nú vitja heim kring um landið, har pinkubørn eru.

Hon skal vegleiða og stuðla foreldrum, at tey geva barni teirra so góða rokt og uppaling, sum gjørligt. Heilsusystirin kann eisini virka fyrribygging, tá hon á vitjan í heimum verður varug við skeivleikar, eitt nú um smábørn hava brek, ella um heimið í sjálvum sær hevur trupulleikar, sum hon kann hjálpa foreldrum við.

Á henda hátt kunnu trupulleikar takast upp, aðrenn teir verða ov torførir at greiða, til gagn fyrri barnið.

Triðji bólkurin undir H- og H skipanini er skúlasjúkrasystrarnar, sum

virka saman við skúlalækninum. Í hetta starv kann eisini setast ein heilsusystir, um slik útbúgving er til taks millum umsóknirnar. Annars er vanlig sjúkrasystraútbúgving eisini nóg mikið. Skúlasjúkrasystrarnar hava higartil hoyrt undir Ríkisumboðið, so teirra virkisøki verður ikki broytt í nýggju skipanini.

— Tað gagnliga í hesi skipan er, at vit nú fáa allar hesar starvssetanir undir einum, eins og vit fáa fleiri fólk í arbeiði á ymsu økjum.

Hetta hevur serligan týdning fyrri ta arbeiði sum skal fremjast, tí vit nú kunnu sameina eitt ella fleiri størv, — alt eftir hvussu tørvurin er í mun til økið, sum fólk skal virka.

Vit kunnu á henda hátt leggja tvey størv saman í einum øki, um t.d. ein skúlasjúkrasystrir hevur útbúgving sum heilsusjúkrasystrir, at hon kann virka á læknastovni og skúlanum, og samstundis vitja í heimum við smábørnum.

Hetta hevur nógva at siga á smáum bygdum, har mógulega ikki er grundarlag fyrri at hava fólk í háltv ella heilt starv.

Hvørja tað ikki verið rættast, at tíkið psykiatriska heimarøkt við í nýggju skipanini?

— Eg haldi at psykiatrisk heimarøkt natúrliga hoyrir undir heimasjúkrasystraskipanina, tá hetta ikki er nevnt sum sjálvstøðugt øki.

— Eg veit frá Danmark, at heimasjúkrasystrir, við innlit í viðgerð á psykiatriskum deildum, hava hesar sjúklingar í arbeiði teirra.

Hvørjar broytingar vera í nýggju skipanini í mun til tí gomlu?

— Munurin er fyrri tað fyrsta, at vit fáa samskipað arbeiðsøkini, og síðan at vit fáa fleiri fólk í arbeiði.

Áður var tað soleiðis, at heimasjúkrasystrarnar vóru settar av kommununi ella beinleiðis av Sjúkrakassanum. Hesar fáa nú eina umstøðu at virka undir.

Viðvíkjandi heilsusystirunum, so hevur henda skipan bert verið til taks í Havn, men fer nú at virka um alt landið. Skúlasjúkrasystrarnar fara frameftir at hava somu skipan sum áður, so har verða ikki nógvar broytingar.

Hvørjar ætlanir hevur tú fyrri framtíðina?

— Tað er ógjørligt at siga nakað nágreiniligt um enn, tí hesin stovnur skal fyrst byggjast upp og síðan laga seg eftir tí tørv, sum er í landinum.

Fyribils vita vit bert eftir starvssetanunum, hvussu økini skulu býttast sundur, og hvørjar útbúgvingar umsóknirnar skulu hava. Hetta fáa vit fyrst greiði á, tá umsóknirnar skulu kannast nærri.

Fáa allar oyggjarnar teirra tørv naktadan beinanvegin?

— Tað velst um umsóknirnar á ymsu oyggjunum, men vit vita tó, at ein ávisum trupulleiki verður við setanum á útoyggjunum, har sambandið til og frá ikki er so regluligt.

Her kemur mógulega upp á tal eitt ávist samstarv við Heimahjálparstovnin, men hetta er m.a. tað vit skulu fáa greiði á, tá vit hava sett størvini, sum nú eru lýst leys.

Nær kunnu vit vænta at fáa nærri at vita um hetta?

— Eg havi júst fingið umsóknirnar í hondina fyrri hálvum tíma síðan, so eg haldi vit mugu bíða eitt sindur við hesum.

At enda sigur Brynhild Danielsen, at umsóknirnar kunnu fáa svar frá Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanini aðrenn 1. november í ár.

53 umsóknir eru komnar inn til lýstu størvini innan Heilsu og Heimasjúkrasystraskipanina.

Tó at tað er ov tíðliga at siga nakað ávist um hetta enn, so verður upplýst, at ikki eru umsóknir til øll hesi størv.

Hvørji øki í Føroyum, sum enn vænta, vil H- og H stovnurin ikki siga meira um júst nú.

Brynhild Danielsen, leiðari á Heilsu- og Heimasjúkrasystraskipanini: — Tað er av samfelagsligum týðningi, at henda skipan nú kemur í gildi. Úrslitið skuldi helst verið færri innleggingar á sjúkrahúsum, eins og vit skuldu havt móguleikan at lofta trupulleikunum, aðrenn teir verða ov stórir og torførir at greiða